

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศาสตร์
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2569)

1. ชื่อปริญญา และสาขาวิชา

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์
ภาษาอังกฤษ Master of Arts Program in Development Science

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนศาสตร์)
ชื่อย่อ (ภาษาไทย) : ศศ.ม. (พัฒนศาสตร์)
ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ) : Master of Arts in Development Science
ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ) : M.A. (Development Science)

1.3 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

36 หน่วยกิต

1.4 รูปแบบของหลักสูตร

1.4.1 รูปแบบ

เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน 1 วิชาการ แบบ 1 แผน 1 วิชาการ แบบ 2 และแผน 2 วิชาชีพ สำหรับสำหรับผู้จบปริญญาตรีทุกสาขา และผู้ปฏิบัติงานระดับกลาง ที่มุ่งการนำเอาความรู้และทักษะ ไปปฏิบัติ ในวิชาชีพ และรองรับการศึกษาตลอดชีวิต

1.4.2 ภาษาที่ใช้

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4.3 การรับเข้านักศึกษา

รับนักศึกษาชาวไทยและชาวต่างชาติที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

1.4.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

- ความร่วมมือตาม MOA ระหว่าง 3 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วยอึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และสาขาวิชาพัฒนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ลงนามสมบูรณ์และเริ่มกิจกรรมแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการร่วมกันครั้งแรกเมื่อ วันที่ 25 ตุลาคม 2568)

- ความร่วมมือตาม MOU กับ Royal University of Phnom Penh

2. วัตถุประสงค์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากร ที่มีทักษะและมีความรู้หรือมีคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

1. สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่มีความซับซ้อนทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองได้ด้วยองค์ความรู้ การพัฒนาแบบข้ามสาขาและการบูรณาการศาสตร์ เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนา แก้ไขปัญหาอย่างรอบด้าน และยั่งยืน
2. สร้างสรรค์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยยึดมั่น ในหลักการพัฒนาที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกระบวนการพัฒนาทุกฝ่ายและทุกมิติโดยไม่ละทิ้งกลุ่มผู้เปราะบาง ผู้ด้อยโอกาสไว้เบื้องหลัง
3. ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณนักพัฒนามืออาชีพ ที่มีกระบวนการวิจัย การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยอย่างมีจริยธรรมเป็นรากฐานควบคู่ไปกับความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพโดยมีจิตสำนึกในการมุ่งส่งเสริมและผลักดันสังคมให้พัฒนาไปอย่างสมดุลและยั่งยืน
4. สามารถประสานงาน สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนา อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมและเป็นธรรม

3. โครงสร้างหลักสูตร

3.1 จำนวนหน่วยกิต (รวมตลอดหลักสูตร)

จำนวน 36 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามแผนการศึกษา ประกอบด้วย แผน 1 วิชาการ แบบ 1 แผน 1 วิชาการ แบบ 2 และแผน 2 วิชาชีพ รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 โครงสร้างหลักสูตรแบ่งตามแผนการศึกษา

ชุดวิชา	จำนวน หน่วยกิต	แผนการศึกษา		
		แผน 1 วิชาการ แบบ 1	แผน 1 วิชาการ แบบ 2	แผน 2 วิชาชีพ
1) ชุดวิชาทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา	6	-	บังคับ	บังคับ
2) ชุดวิชาการพัฒนามนุษย์และความมั่นคงมนุษย์	6	-	เลือก*	บังคับ

ชุดวิชา	จำนวน หน่วยกิต	แผนการศึกษา		
		แผน 1 วิชาการ แบบ 1	แผน 1 วิชาการ แบบ 2	แผน 2 วิชาชีพ
3) ชุดวิชาการกระบวนการนโยบายสาธารณะ	6		เลือก*	บังคับ
4) ชุดวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	6	-	เลือก*	บังคับ
5) ชุดวิชาการเปรียบเทียบวิธีการวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัล และวิทยาการข้อมูล	6	-	บังคับ	บังคับ
6) การศึกษาอิสระ	6	-	-	บังคับ
7) วิทยานิพนธ์	12	-	บังคับ	-
8) วิทยานิพนธ์	36	บังคับ	-	-
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร		36	36	36

* หมายเหตุ: เลือกเรียน 2 ชุดวิชา จาก 3 ชุดวิชาที่กำหนด

3.2.1 โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 1

โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 1 ซึ่งเน้นการทำวิทยานิพนธ์รวมทั้งสิ้น 36 หน่วยกิต โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 1

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน 1 วิชาการ แบบ 1
1) หมวดวิชาบังคับ	-
2) หมวดวิชาเลือก	-
3) วิทยานิพนธ์	36
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	36

3.2.2 โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 2

โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 2 ซึ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนตามชุดวิชาและทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งสิ้น 36 หน่วยกิต โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 1 วิชาการ แบบ 2

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน 1 วิชาการ แบบ 2
1) หมวดวิชาบังคับ (จำนวน 12 หน่วยกิต)	
- ชุติวิชาทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา	6
- ชุติวิชาระเบียบวิธีการวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัล และ วิทยาการข้อมูล	6
2) หมวดวิชาเลือก (จำนวน 12 หน่วยกิต)	
- ชุติวิชาการพัฒนามนุษย์และความมั่นคงมนุษย์*	6
- ชุติวิชาการกระบวนการนโยบายสาธารณะ*	6
- ชุติวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ*	6
3) วิทยานิพนธ์	12
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	36

* หมายเหตุ : เลือกเรียน 2 ชุติวิชา จาก 3 ชุติวิชาที่กำหนด หรือจากชุติวิชาที่จะเปิดในภายหลัง

3.2.3 โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 2 วิชาชีพ

โครงสร้างหลักสูตรตามแผน 2 วิชาชีพ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนตามชุติวิชาและ
ทำการศึกษาอิสระ รวมทั้งสิ้น 36 หน่วยกิต โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 โครงสร้างหลักสูตรตาม แผน 2 วิชาชีพ

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน 2 วิชาชีพ
1) หมวดวิชาบังคับ (จำนวน 30 หน่วยกิต)	
- ชุติวิชาทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา	6
- ชุติวิชาระเบียบวิธีการวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัล และ วิทยาการข้อมูล	6
- ชุติวิชาการพัฒนามนุษย์และความมั่นคงมนุษย์	6
- ชุติวิชาการกระบวนการนโยบายสาธารณะ	6

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน 2 วิชาชีพ
- ชุดวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	6
3) การศึกษาอิสระ	6
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	36

3.3 ชุดวิชาสำหรับแผนการเรียนแบบต่าง ๆ

หมวดวิชาบังคับที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จบปริญญาโท มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ทางด้าน ทฤษฎี มีความรู้ในเรื่องการวิจัย มีทักษะและมีความคุ้นเคยในการใช้เครื่องมือการวิจัย และเครื่องมือ ทางด้านนโยบาย นอกจากนี้หลักสูตรยังได้กำหนดให้รายวิชาการศึกษาอิสระ จำนวน 3 หน่วยกิต รวมอยู่ ในหมวดวิชาบังคับสำหรับผู้เข้าศึกษาที่จบปริญญาโทด้วย

*HS 467 101	ทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา Development and transdisciplinarity theories	6 (6-0-12)
*HS 467 102	การพัฒนามนุษย์และความมั่นคงมนุษย์ Human Development and Human Security	6 (6-0-12)
*HS 467 103	กระบวนการนโยบายสาธารณะ Public Policy Process	6(3-6-12)
*HS 467 104	การจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ Environmental Management and Climate Change	6 (4-4-12)
*HS 467 105	ระเบียบวิธีวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัลและวิทยาการข้อมูล Transdisciplinarity research methodology, digital technology and data sciences	6 (3-6-12)
*HS 467 897	การศึกษาอิสระ Independent Study	6 หน่วยกิต
*HS 467 898	วิทยานิพนธ์ (สำหรับแผน 1 วิชาการ แบบ 1) Thesis	36 หน่วยกิต
*HS 467 899	วิทยานิพนธ์ (สำหรับแผน 1 วิชาการ แบบ 2) Thesis	12 หน่วยกิต

3.4 คำอธิบายระบบรหัสวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2569) ได้ใช้ระบบรหัสวิชาดังนี้

เครื่องหมาย *	หมายถึง	เป็นรายวิชาใหม่
ตัวอักษร HS	หมายถึง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ตัวเลขหลักที่ 1	หมายถึง	สาขาวิชา โดยตัวเลข 4 หมายถึงสาขาวิชาสังคมศาสตร์
ตัวเลขหลักที่ 2	หมายถึง	ระดับการศึกษาของหลักสูตร โดยตัวเลข 6 คือ ระดับปริญญาโท
ตัวเลขหลักที่ 3	หมายถึง	ระดับของรายวิชา โดยใช้ ตัวเลข 7 ถึง 8 หมายถึงชั้นปีของรายวิชาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ตัวเลขหลักที่ 4-6	หมายถึง	หมวดวิชาและลำดับที่ของรายวิชา และรหัสที่สำรอง สำหรับลักษณะวิชาทั่วไปตามประกาศมหาวิทยาลัย ดังนี้
711-719	หมายถึง	หมวดวิชาบังคับ
897	หมายถึง	หมวดวิชาการศึกษาอิสระ
898	หมายถึง	หมวดวิชาวิทยานิพนธ์
899	หมายถึง	หมวดวิชาวิทยานิพนธ์

3.5 ตัวอย่างแผนการศึกษา

แผนการศึกษาของหลักสูตรปริญญาโทพัฒนาศาสตร์ มีความยืดหยุ่น คืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถที่จะสร้างความรู้ ความชำนาญ ตามความสนใจของตนเอง ภายใต้ชุดวิชาที่กำหนดไว้ และ/หรือ หรือผสมผสานระหว่างลงทะเบียนชุดวิชา และสะสมหน่วยกิตจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต หากนักศึกษาเลือกลงทะเบียนและเรียนตามชุดวิชาต่อเนื่อง สามารถที่จะจบการศึกษาภายใน 3 ภาคการศึกษาปกติ ดังตัวอย่างแผนการศึกษาที่แสดงไว้ ดังต่อไปนี้

3.5.1 ตัวอย่างแผนการศึกษา แผน 1 วิชาการ แบบ 1

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 898 วิทยานิพนธ์	12
Thesis	
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	12 หน่วยกิต

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2	หน่วยกิต
*HS 467 898 วิทยานิพนธ์	12
Thesis	
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	24 หน่วยกิต
ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 898 วิทยานิพนธ์	12
Thesis	
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	36 หน่วยกิต
3.5.2 ตัวอย่างแผนการศึกษา แผน 1 วิชาการ แบบ 2	
ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 101 ชุดวิชาทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา	6
Development and transdisciplinarity theories	
*HS 467 xxx ชุดวิชาเลือก	6
Elective Courses	
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	12 หน่วยกิต
ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2	หน่วยกิต
*HS 467 104 ชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัล และวิทยาการ	6
ข้อมูล	
Transdisciplinarity research methodology, digital	
technology and data sciences	
*HS 467 xxx ชุดวิชาเลือก	6
Elective Courses	
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	24 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 899 วิทยานิพนธ์ Thesis	12
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	36 หน่วยกิต

3.5.3 ตัวอย่างแผนการศึกษา แผน 2 วิชาชีพ

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 101 ทฤษฎีการพัฒนาและทฤษฎีข้ามสาขา Development and transdisciplinarity theories	6
*HS 467 103 กระบวนการนโยบายสาธารณะ Public Policy Process	6
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	12 หน่วยกิต

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2	หน่วยกิต
*HS 467 102 การพัฒนามนุษย์และความมั่นคงมนุษย์ Human Development and Human Security	6
*HS 467 104 ระเบียบวิธีวิจัยข้ามสาขา เทคโนโลยีดิจิทัลและวิทยาการข้อมูล Transdisciplinarity research methodology, digital technology and data sciences	6
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	24 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1	หน่วยกิต
*HS 467 105 การจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ Environmental Management and Climate Change	6
*HS 467 897 การศึกษาอิสระ Independent Study	6
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตสะสม	36 หน่วยกิต

*HS 467 103

กระบวนการนโยบายสาธารณะ

6(3-6-12)

Public Policy Process

เงื่อนไขของชุดวิชา : ไม่มี

ทฤษฎี ขอบเขต ความหมายและองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดนโยบาย กระบวนการนโยบายสาธารณะ เศรษฐศาสตร์การเมืองนโยบายสาธารณะ การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะโดยเครื่องมือต่างๆ เช่น การสร้างความรู้ร่วม (co-production of knowledge) การสร้างฉากทัศน์อนาคต (future scenarios) การจัดการปกครองแบบร่วมมือ (collaborative governance) และการจัดการปกครองที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people centric governance) ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ การสื่อสารนโยบาย การติดตามประเมินผลนโยบายสาธารณะ และการรณรงค์เชิงนโยบาย

Definition, scopes and components of public policies, stakeholders in public policy formulation, public policy process, political economy of public policy, tools for promoting participation in public policy such as co-production of knowledge, future scenarios, collaborative governance, people-centric governance, public policy communication and advocacy, public policy monitoring and evaluation.

*HS 467 104

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการ

6 (4-4-12)

จัดการสิ่งแวดล้อม

Climate Change and Environmental Management

เงื่อนไขของชุดวิชา : ไม่มี

ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น การจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาคและในระดับโลก ผลกระทบของการพัฒนาต่อระบบนิเวศธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่อการพัฒนา การประเมินผลกระทบของการพัฒนาต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม และการประเมินสิ่งแวดล้อม การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักความยั่งยืน (Environment Social and Governance – ESG) การประเมินคาร์บอนเครดิต จริยธรรมและกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

Relationships between economy, social and environments in development, the impacts of development on natural ecosystem and environment, the impacts of climate change on development, urbanization, land use change and the adaptation to climate change, agriculture and food systems and their vulnerability to climate

*HS 467 898

วิทยานิพนธ์

36 หน่วยกิต

Thesis

เงื่อนไขของชุดวิชา : สำหรับแผน 1 วิชาการ แบบ 1 และต้องผ่านชุดวิชา
HS 467 101 และ HS 467 105

การพัฒนาโจทย์วิจัย การพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย การออกแบบการวิจัย การประสานกับผู้มีส่วนได้เสีย การดำเนินการวิจัยภายใต้คำแนะนำของทีมที่ปรึกษา และการเผยแพร่ผลการวิจัย ในระดับชาติและระดับนานาชาติ ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Development of research problems, research conceptual framework, research design, the coordination or collaboration with stakeholders, the implementation of research project under supervision of advisory teams, and research dissemination at a national and international level under the supervision of the thesis' s advisor.

หมายเหตุ: เงื่อนไขรายละเอียดการลงทะเบียนและจำนวนตลอดจนประเภท ผลงานตีพิมพ์ที่ให้อ้างอิงตามประกาศคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับที่ 57/2548 เรื่อง แนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์และเกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์

*HS 467 899

วิทยานิพนธ์

12 หน่วยกิต

Thesais

เงื่อนไขของชุดวิชา : สำหรับแผน 1 วิชาการ แบบ 2 และต้องผ่านชุดวิชา
HS 467 101 และ HS 467 105

การพัฒนาโจทย์วิจัย การพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย การออกแบบการวิจัย การประสานกับผู้มีส่วนได้เสีย การดำเนินการวิจัยภายใต้คำแนะนำของทีมที่ปรึกษา และการเผยแพร่ผลการวิจัย ในระดับชาติและ/หรือระดับนานาชาติ ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Development of research problems, research conceptual framework, research design, the coordination or collaboration with stakeholders, the implementation of research project under supervision of advisory teams, and research dissemination at a national and/or international level under the supervision of the thesis' s advisor.

หมายเหตุ: เงื่อนไขรายละเอียดการลงทะเบียนและจำนวนตลอดจนประเภท ผลงานตีพิมพ์ที่ให้อ้างอิงตามประกาศคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับที่ 57/2548 เรื่อง แนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์และเกณฑ์การประเมินวิทยานิพนธ์

หมายเหตุ: เป็นชุดวิชาเปิดใหม่ทั้งหมด